

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

1923 чылда
Тыва Республикасы

1966 ч.
МАЙ
25
СРЕДА
№ 122 (6453).

Өрттө 2 көп.

Л. И. Брежнев Москвада ээп келген

Улус ажил-агыйын хөгжүдериңе чедишинини дээш Ленин ордени-
биле шаңнаттырган Приморье крайга ону тыгып чараш, СЭКП ТИ-ның
Чингине секретары эш Л. И. Брежнев май 23-те Владивостоктан Москва-
да ээп келген.

Внуково аэродромдан эш Л. И. Брежневти эштер Г. И. Воронов, А. П.
Кириленко, А. Н. Мосогин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный,
Д. С. Поланский, М. А. Суслев, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Дам-
чев, Д. А. Нунаев, В. П. Мжаванадзе, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов,
Ф. Д. Муланов, Б. Н. Пенемарев олар уткуп алган.

(СЭТА).

Бөгүнгү солунда

Республиканың куш-ажылчы
хуну (1-ги арын). ВЛКСМ-ниң XV
съездининг резолюциясы (2-ги арын)
Өдөн өтпөтүр. Чурумал. Уластор соңула
комиссиялары. Чүүл. (3-ку арын). Унген
хүннүң херелпиде. Очерк. (4-ку
арын).

АЖЫЛДЫ ЭРТЕМ ЁЗУЗУ-БИЛЕ ОРГАНИЗАСТААР

БЕШ ЧЫЛ ДУРГУЗУНДА УЛЕТПҮРГЕ КУШ-АЖЫЛДЫҢ БУДУРҮКЧҮЛҮҮН
33—35 ХУУ БЕДИДЕРИН партияның XXIII съездининг Директивадары-
нда айткан. Ол болза эртемин болгаш техниканың чедишининиң ила-
баа-биле ажылдаарыңа, бугурулганын специализастаарыңа база куш-
ажылды эртем ёзузу-биле организаастаарыңа, мергежилди бедидеринге
болгаш эконоимитиг иди берилишиниң күштелдиринге үндөйлөш чед-
ип алдынар.

Партияның шийитирлерин амыдырал кырынга боттандыра эдеш, Ты-
вааның ажил-ишчилери күженишининг амылдап турар. Беш чыл пла-
нын хуузааның ботинде күсөдир дээш шимчээштин республиканың
чамдык бугурулгелеринде эгелзеш. Ол эки эгелзештин техниктиг болгаш
организаастыг хемчеглер-биле бижылаттынган тураа ужурулг. Куш-ажыл-
ды болгаш бугурулганы эртем ёзузу-биле организаастаары маңаа улут ужу-
рулганы. Куш-ажылды эртеме үндөйлөп чорудары болгаш оң планын
боттандыраар — бирги чертегин чугула сорулганы, ыңчангаш ону хүн
бүрү туруштуг болгаш чүтүлдүг шийитирлээр херек. Бо талазы-биле
ажыл хай, чүнүк-даа мурунда, куш-ажылдың бедид бугурулганын чед-
ип алыр талзаш, аңаа иди берилишинин бээр, эргежон чугула айт-
тыгыларны амылдап кылыры негеттинип турар. Куш-ажылды организа-
астаарыңа, эконоимитиг иди берилишининг ужурулганын калбаа-
биле таныштыраар — бугурулгелерде партия, профсоюз, комсомол ор-
ганизацияларының, бугурулгелер удурулганының эргежон чугула со-
рулганы болур.

Бо амылга чамдык дуржулга бисте чедип алдынган болгаш оң моон
соңгааргы хөгжүлгөсүндө улут перспективалар бар. «Тыва даг-дугу» ко-
мбинатка бо чылдың эгезинде нормативтиг бөлүк тургустунган. Ук бөлүк
чыгыш күмү-биле амылдаар элентостанцияга элзеш шимчил амылда-
рын бирги кварталдын амыл планын ёзуугаа чоруткан. Ында амылдың
шынарын, амылчыларның амыл мергежилиниң бедид турарын база өсө-
н-дээ айттыргалары сонугурап көргөш, бо коллективтин аңаа алы
куш-биле амылдаар турарының чылдаганын, алагыга куш-ажыл-
дың бугурулганын бедидеринге моондап турар четпестерин бөлүм иле-
реткен. Коллективтиң моон соңгааргы амылдаарыңа ол улут амылгыт
болган.

Ан-Дувантаа даг-дугу арыглар фабриканың, Кызылдың элентостан-
цияның болгаш хлеб заводунуң коллективтери куш-ажылды организа-
астаарын сайыраңгайдынар, амылга бугурулганын чоруту чедип алыр
талазы-биле өсүп чедишининиң бедид ап турар аларган. Бо бугурул-
гелерин бригадаларыңа болгаш шектеринге амыл-херектиң чорудулга-
зын хынаар тусай кижилери бижылат, оларны амылдын түнөп ту-
рар, Ыңчалза-даа амылды эртем ёзузу-биле организаастаарыңа хай бол-
гаш нарын айттыргалары аңаа ханызы-биле чугаалашпай, өлө хай-
нигиниң, ылыгыга тусай эртемингелерин күжүн эилелдештир турар.

Амылдың эрге метатарындан адырылбас, эртем болгаш техникада
чаа, мурнакчы чүгүлү бугурулганы амылчыларның чугулазын херекче
илас чоруп бистиги бугурулганын шимчээштиниксе моондап болур дээрзин у-
туп болбас. Амылчыларыңа турар нугуларлар бугурулгелерде аңаа-
хай. Чамдык бугурулгелер машиналары, дерилгелери амылчыларының
техника-эконоимитиг ужурулганын чедип үндөйлөш турар. Чепс-херек-
селдерин, дерилгелерин элзеш амылчыны азы-биле амылгал турарында
четпестер хай, күчүлүг техника амылгал чок аңаа чыдар таварылгалар
база бар, Чижээ, «Тыва нобайт» комбинаттың силаттарында барын 2,5
миллион рубль үнелиг дериг-херекселдер чыдып турар, чүге дээрзе
ону элтеп тургузар черлерин туугурулар дүргөн кылып бербейн, сазда-
дып турар.

Амылды эртем ёзузу-биле организаастаарыңа инженер-техниктиг
амылдакчыларын болгаш амылчыларын инициатива, чөгөдөмчү
чоруп улут ролуа ойнаар. Ындыг турбужа, бо чугула херекче икээшгит
бисте моонка: бугурулгелер коллективтеринин мурунда тургустунган арга-
хемчеглери шийитирлээр чүгө эвээш сангыт кижилер кирип, аңаа
эконоимиканың айттыргаларын дидим, тодараг шийитирлештин турар. Ин-
женер — бугурулганың амыл-чорудулганын башкарап көл кижи, ыңчан-
гаш үнелиг негелдештир ёзуугаа оң амыл мергежилни сайыраңгайдынар,
харысалганын улап бедидер херек. Аңаа-даа—чехтерге, бригадаларга,
мастерснлаларга инженер челе бергеш, шынар талазы-биле бедид көгүзүг-
лериг продукцияны бугурулганы ундурери дээш амылды удуруту, оон күсөд-
дешин хынаар сорулганы.

Бугурулганы сайыраңгайдыраарга таарымчалыг арга-хемчеглер
болза, планнашынының болгаш эконоимитиг иди берилишининг чаа
системазыче шийитирин амылды берип турар. Ындыг болганда, продук-
цияны бугурулганы болгаш ону ап турар бугурулгелериниң нады амыл-
дакылганын экинчиди чугула. Чижээ, туугуларны материалда болгаш
детальдар-биле өй-шанаа хандырабай тургаш, куш-ажылды эртем ёзуу-
биле организаастаарыңа айттырганын шийитирлээр бодунамы дээрзин бил-
дир болбай. Чамтаа чаа республиканың. Улусчу контрол комитетин
«Тыва туугу» трестиниң улутпур бугурулгелер комбинатының амылдын хы-
наан. Комбинат бодунга хамарышын бугурулгелерин бирги кварталда ма-
териалдар-биле долуг хандырабай, бугурулганы ундуреп турар продукцияның
шынары кудуп болган.

Куш-ажылды эртем ёзуу-биле организаастаары — коммунизмниң ма-
териал-техниктиг базанын тургузарыңа дегем базымын оруу. Ону чед-
ип алдыра, бугурулгелер бугурулганы амылчыларын, инженер, эконоим-
стериниң саналарын чыып, амыл планының үндөшин болдура, амылдар
черин аңаар-көвүрдөп бугурулганын эстетиканыңа чедип айттыргалары
икээшгит аңаа, бо талазы-биле амылчыларга солкулганын организаастаар
херек. Партия организациялары бугурулганын амыл-чорудулганын бедид
деңгелде бедидеринге эргежон чугула бо амылды сайыраңгайдынар дээш
уадуртулганы күштелдирер ужурулг. Беш чылдың аналдарын күсөд-
ринге амыл-иши бугурулганын ролон эки билген турарын чедип алы-
ры — куш-ажылды эртеме үндөйлөп организаастаарыңа эгези болур.

Дөрт диптерниң ховуларында

Бөгү совет тракторларны дөрт диптерден — де-
легейниң 60 күрүнелеринден көрүп болур. 150 муң
ажык трактор хову шөлдерин тарып ажылаарда
даштыкы чурттарның тараажыларыңа дузалап ту-
рар. «Т-40», «МТЗ-50», «МТЗ-52», «Т-100» болгаш
өскө-даа күчүлүг болгаш дүргөн чоруктуг чаа трак-
торларны Совет Эвилели ам көдөз ажил-агый ма-
шиналарының делегей делегелгезинде делеп көргөс-
кен.

Совет техниканың делегей негелделеринге дүгжүл
турар чынарларынның өзүлдезиниң дугайын садып
алыкчы чурттарның хай керээлери херечи-
леп турар. Чижээ, «Тракторэкспорт» дээр Бүгү-
реппел каттыжышыкыны 1961 чылда 39 күрүнелер-
биле, 1963 чылда — 51 чурттар-биле харылажып
турган болза, ам совет техниканы 60 чурттарның
фирмалары садып ап турар.

Көдөз ажил-агый машиналарының делегей кө-
рүлдезиниң ажилыны каш хунжериниң дүргүзүм-

да ол каттыжышыкыңа чери Бельгияның, Ирактың,
Францияның, Герман Демократтыг Республика-
ның, Венгрияның, Болгарияның болгаш өскө-
даа чурттарның фирмалары-биле оларга трак-
торларны болгаш өскө-даа машиналарны 14 мил-
лион чыгам рубль түңгө садар дугайында керээл-
ге ат салган.

Көдөз ажил-агыйның кол культураларын тарып
өстүреринге чугула херектиг машиналарын хай-би-
ле шийип алырын, а ол ышкаш комбайннарны,
орук-тудуг машиналарын, янзы-бүрү дерилгелерни са-
дып алырын даштыкы күрүнелерге санадап турар.

Совет Эвилели чыл бүрү 20 муң ажык трактор-
ларны, беш муң чыгам комбайннарны болгаш көдөз
ажыл-агыйның өскө-даа дика хай машиналарын ба-
за дериг-херекселдерин даштыкы чурттарга садып
ундуруп турар.

Машиналарның ындыг улуг парыгын ажилды
шыдаар байдалга тургузар төлөдө, ону артык ке-

зектер-биле хандыраар эргежон чугула. Бисте ол
дугайында «Алчактастык» дээр каттыжышыкыңа
чери сагыш салып турар. Көдөз ажил-агый маши-
наларының делегей делегелгезиниң бо хунжеринге
бедид 180 миллион ажык рубльдиң артык кезекте-
рин даштыкы чурттарга саткан.

Оларның эң хай садып алыкчылары Кубаның,
Болгарияның, Герман Демократтыг Республика-
ның, Венгрияның, Югославияның, а ол ышкаш Кат-
тышкан Араб Республиканың, Ирактың, Пакистаны-
ның, Сирияның болгаш өскө-даа чурттарның катты-
жышыкыңа черлери база фирмалары болуп турар.
Чижээ, Каттышкан Араб Республиканың фирмалары-
биле чеди миллион рубль түңгө, Индияның фир-
малары-биле 1,6 миллион рубль түңгө керээлери
чарыл, оларга артык кезектерни садар болган.

Бо бөгү болза даштыкы күрүнелер-биле Совет
Эвилелиниң садыг харылааларын улам ыңай кал-
бартырыңа бараан болур.

(СЭТА).

МАЛ АЖЫЛЫНЫҢ ПРОДУКТУЛАРЫН САДЫП АЛЫРЫ

Чартык чыл планын республиканың районнарын	районнарын	районнарын
май 20-ге чедир күсөдип турары (хуу-биле):	СҮТ	ДҮК
РАЙОННАР	СҮТ	ДҮК
Талды	91,3	100,1
Бий-Хем	90,8	70,8
Улут-Хем	84,0	38,7
Барыш-Хемчак	73,4	45,7
Каз-Хем	72,8	44,4
Чөөн-Хемчик	72,0	33,7
Бай-Тайга	43,0	14,0
Өвүр	30,0	—
Тес-Хем	29,0	5,9
Току	20,3	86,4
Эрзин	18,0	—
Кызыл хоорай Совети	81,3	110,5
Оон кыштада сохкостар	100,8	60,9
«Биз-Тей»	100,5	139,7
«Межтегей»		

«Залес»	99,0	61,0
Дуржула станица	98,0	240,9
«Найрал»	96,5	19,3
«Сут-Хей»	93,4	19,4
«Тилекей»	83,3	66,2
«Барлык»	80,0	25,1
«Улут-Хая»	79,6	84,3
«УТБА 25 чылы»	76,8	32,8
«Талы»	65,3	19,7
«Шекпээр»	65,0	37,8
«Өвк»	61,8	116,8
«Чыраа-Бажы»	61,4	27,0
«Тес-Хем»	20,5	13,2
«Тыва»	—	53,3
«Совет Тыва»	—	64,4
Республика нитизи-биле	75,8	44,3
Эртин чылдын бо үзүндө	84,2	27,8
турганы		1,6

Часкы тарылганын чоруп турары

Республикада часкы тарылганын
чоруп турарын май 20-нч мезгелде
биле алырга чыдыг:

РАЙОННАР	Чамал тараан хуузу
Каз-Хем	82,5
Талды	68,9
Эрзин	61,8
Тес-Хем	61,6
Кызыл хоорай Совети	62,9
Өвүр	55,7
Чөөн-Хемчик	50,3
Бай-Тайга	49,5
Барыш-Хемчак	49,2
Улут-Хем	44,7
Бий-Хем	41,2
Току	7,9
Республика нитизи-биле	59,5
Эртин чылдын бо үзүндө	68,8
турганы	
Чамал чыдар бүтү культу- раларының планын колхоз- тар 67,4 хуу, совхозтар 53,2 хуу күсөткен. «Барлык», «Чыраа-Ба- жы», «Улут-Хая» совхозтар тарыл- ганын планын 40 хуу чедир бедид күсөтпейн, көнүгүт хожулап турар- лар.	

ДӨРТ АЙЛАРДА

Бий-Хем районун «Халын» кол-
хозунуң тип сүт-баран фермазы
бо чылдың дөрт айларының түнө-
линде 134,5 тонна сүтү сагган
азы киек бүрүлгөй сагган. Сүт
364 кг болган. Саанчылар Галина

Бара-Кис, Анна Дилгаз, Барыма
Өмөк, Татьяна Начин-оол олар
боттарыга бижыткан индекстерин
бирээндеш 480—500 кг сүтү сап
алганнар.

С. ДАНГАА.

Эъткир, сүткүр

Хомүшкү Чамал он чыл мурунда колхозга казартып эгелзеш, амыл-
га кызыма-биле чорупуңа бедид үнелини чедип алган. Ам ол Бай-Тайга
районун «Талы» совхозунуң Найрал салбырынның Эр-Лавак сүт-ба-
ран фермазынын сазар индекстери калып амылдап турар. Оон индектери
чыл бүрүдө эъткир, сүткүр чыл аңаа кызымак амылдын совхозтуң дирек-
циязы бедид-биле үнелел, хундула бижитер, өрткитиг бедидер-биле
шаңнап келген, а чоктаа чаа аңаа «Куш-ажылчы шынарлар дээш» деп ме-
далды тыгып турда, ол мыңа деп чугаалаан:

— Бөдүүн амылчы мээ амылчыны бо хире бедид үнелешинге кы-
зылдар чок өөрүп четтиргенимин илердип сөс тыгас-тыр мен. Комму-
нист партиямын болгаш Совет Чамалының бо бедид шаңналынга харым
кыдыр улам соруктуг амылдап, амылга арга-туржуганын эш-өөрүмге
дамчылар мен.

Ферманын амыл саанчылары хомүшкү саанчылар, коммунист Хертек
Чылаак, фермада комсорг Донгак Бүшүтей оларын бистиги орук айткы-
чы шолбанырымыс деп чоргалар-биле алап туралар. Ол ийи саанчы-
нын каймык-таа бо чылдың дөрт айларының түнелинде бир ишекке
онааштыр 574 кг сүтү сагганнар.

Б. БАРБА.

Кыргыздага белен

Улут-Хем райоңда «Куш-ажылдың
хостуу» колхозун мал ажилы кол-
дан Эдил-Хем салбырында хой
кыргыздагыга белеткеп амылдары
доогулаан. Механик эш Павловтуң
уадуртулазы-биле 84 хачылык элек-
три агрегаты дериттаткен. Ол кыр-
гылда пунктуузага колхозтуң 12
муң баш тойлары кыргыз. Май-

ның сөөлүг хунжеринде кыргызда
каймыкыныгы эгелээр.
Каш хонук бугурулганын бедид амыл-
дар болгаш колхозчу херекче-
нер хонук малын Кыргыз Ша-
дырыны 600 баш автор улсаалыг
көдөш өштүкү хол-беле кыргыз
дооскан. Шүтүг өштүкүлерде 724
килограмм бедид шынарыг хожо-
дук кыргызтыганы.

ТРАКТОРИСТ БИЛЕ БЫЗАА АЖААКЧЫЗЫ

«Совет Россия» кол-
хозун Чыгышта № 2
хонук бригадалынын та-
раа шөлдери хову-хону-
зу-биле чыгылып алгаш
чоруп барган. Ол колхоз-
туң мурнакчы механи-
заторларының бирээзи
Маалыр-оол Халбаажы
шак ол ховуларга дөрт
чылдың дүргүзүңа дү-
ле, хүндүс чедип алыр,
тараа ажаажып, үрөм
чаштырып чоруп тур-
гаш, куш-ажылга дайы-
кы, тракторну көнүгү-
рү башкарып, ону
ажаал-калагаларыңа а-
лаа мергежиң калгаш.
Мурнакчы механиктер
деп ат-алдарын, хүндү-
чедип, коллективтерин
чоргаларыңа ол-ла
хонуга амылдап тургаш
чедип алган.

Бешки чылдың баш-
тайгы чыгышыңа чакы
хову амылдары эгелзеш
хундеш эгелзеш-ле Маа-
лыр-оол Халбаажы куш-
ажылчы бедид көрүтүл-
гелерин чедип ап, хову
ажылының мурнакчы-
ларының озурунга бир
дугурунча-ла бар-ап
кирген. № 2 брига-
даның механиктер-
лери аразында калбарган
социалист чарышты
чедип хонуга-ла үндүрүп,
ажылың түнелешин, ону
кажыг амылгы кыла-
ның шынарын үндү-
рүп турар. Чарыштын
түнелешин, амылдың шы-
нарын түнээш сыянда-
ла Маалыр-оол Халба-
ажы чакы тарылга-
а амылдап турар, ме-
ханиктер-лери түнелешин
болуп хову арты-
шан, шийинир Кызыл
тукутаның кыгаш-лаа
бербей бижып туруп,
оон ат, аңаа чыдып са-
турлааа көрүтүп чакы
бырамын амыл тур-
бушаан.

Анык тракторист
хундеш тараа аштырап
улат-хундеш 200 хуу
ажык күсөдүп, чам-
дыкта бүтүп дүн-түн
дүргүзүңа-ла ың чок-
ка амылдап турар. Оон
башкарган трактор би-
че-лаа үрөшкөңгө та-
ралажып, аңаа түрүп
көргөш. Ол дөргө амыл-
гы тракторист бөзүмү
тракторун бо кыжын бо-
луп көнүгүт аңаа кыдыр
септеп ап, амыл үеде
тү-көтүрүпүңа техниктиг
ажааладымче үргүлүг
сатып салып, ону кы-
жыг адылал турарында
хамаржыр Маалыр-оол
дүн кызы амылдап ту-
рары чамалымын эш-
тер Ойлу-оол Май-оол,
Чооту Алымы олар
ажылыңа дөргө база-ла
кажымак кыжылар.

Куш-ажыл — кижини
амылчаларының
каастагызы, оон өө-
рүшкүзүңуң үндө-төү.
Ыңчалза-даа ону чай-
гаар херек деп болбас.
Ол болза кижиниң че-
дерининде аңаа чарып,
оон кылаан ижи дээш
чон мурнакчы хамы-
салгалымын илерелдип,
Ыңчанган Маалыр-оол
Кыргызын чыңаа үе-
нин меделеллиг түзү-
чүдөп чугаалап тур-
ар. Оон эш-өөрү ың-
чаар билки, мурнакчы-
нын туржугаларын өө-
рөң, аңаа чоргаларыңа
турар. Кижиниң эш-өө-
рү болуру — амылга оон-
биле херге мергежилни
ол деп, олар билдирлер.

ЧУРУКТА: мурнакчы
тракторист Маалыр-оол
Кыргызын Халбаажы
Т. КЫЗЫЛ-ООЛ.
Фотоз авторуу.

Бий-Хемде «Кызыл тараачын» колхозтуң кол-
хозчу Полуфери Евстигнеева Фунтикова
1956 чылда төрөп колхозунга бызаа ажаал
ажылаары-биле артыл баштаар черинге би-
диркишин кириген. Ону Туран сүт-баран фер-
мазынга бызаа ажаажылап каан. Чаа амылга
баштайгы улааа бергелер таарып турга-да,
ш Фунтикова сонугаан амылчының чамдыкын
тыва берген.

Беш чылдың баштайгы чылында ол немелде
денди алыр талазы-биле хүлээлгезин чедишиниң
ниң күсөдүп, ам ажаал турары 42 бызаанын мен-
ди доруктурбушаан, хонукта 946 грамм немел-
де дендини ап турар.

Полуфери Евстигнеева бодунуң амылчының
дугайында мынчаар чугаалап турар:
— Илерин чүгө он хонукта эмген бызаа-
ларны эмгенде чаргаш, чоруту нити чегериле-
геге кирип алыры берге-ле чүве. Баштайгы хүн-
нерден эгелзеш-ле ченин чыгыс аай эвеш, хонук-
саалыг мылдыр белектеп бээр эң чугула. Ба-
дүүн, концентраттыг ченинери база ыңымал
сүтү-даа бар шаа-биле чыгыс ол-ла үзүндө.
нормалап бозго бызаалар дүргөн мандычал, се-
мирничел болуу чораш. Чылаң эң амыктыг үе-
зи — чыын бызаалары сула өткөндөрүн база муң-
гула деп бодар мен. Чүге дээрзе шут тургузу-
аалар турда, шөлүг семирчези бызаалар на-
латка өтүгаш куш кирип элери илден.

ЧУРУКТА: П. Фунтикова.

КОММУНИЗМНИН ТИЛЕЛГЕЛИГ ТУГУН ЧАА-ЧАА БЕДИКТЕРЖЕ ЧЕДИРЕР

ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң резолюциязы

«ВЛКСМ-ниң Топ Комитетиниң от-чедү болгаш СЭКП-ниң XXIII съездиниң шийтирлери-биле холбаштыр комсомолдун сорулгалары» деп илеткелни талашы-биле съездизиниң чалгыс үн-биле хулаас алган резолюцияда демдегелген болза, Бүгү-эвилелдин Аныяктарының Ленинни Коммунисттик Эвилелиниң XV съездиниң бүгү совет кижилер СЭКП-ниң XXIII съездизиниң шийтирлери аажок улау политиктиг көдүрүшүнүгүн болгаш күш-ажылы алуулаа-биле амырларга боттандырып турар хуннеде чыгалан.

Эр, херээжен комсомолчулар, оолдар, кыстар СЭКП-ниң XXIII съездизиниң шийтирлери, партиянык иштин болгаш дашыны политика-зын чалгыс эл-сеткил-биле чүүл-дүгүнүп хулаас ап, өзүп ора салгалдык кижизилдигиниң дугайында ала сагыш салышкыны дээш СЭКП Топ Комитетинге изиг өөрүп четтиринишкени ийергелер тур. Советтер чуртунуң аныяктары чаз беш чыл планының оонадаларын амырларга чедипширин боттандыра төлөдө, бүгү-ле эргежок чу-гула чүвени кылып, коммунисттик тургузушунуң улау болгаш чаа-гай, буунжы херээжен боттарының бүгү күштерин, билгилерин, энергия-зын бээр.

ВЛКСМ ТХ-ның өтчөт илеткелни лындап база чуталаап көргөш, Бүгү-эвилелдин Аныяктарының Ле-нинни Коммунисттик Эвилелиниң XV съездизиниң доктринады болза:

Комсомолдун мурунуга аныяктар-ның коммунисттик кижизилдигиниң талашы-биле партияның салган со-рулгаларын боттандырыпче улаан-дырган ВЛКСМ Топ Комитетиниң аныяк-чорудулазын чүүлүг деп са-наар.

Резолюцияның бөлүктөрүнүн бир-розинде амыг үе-чавда ВЛКСМ-ниң бирги чергенин соругазын—СЭКП-ниң XXIII съездизиниң шийтирлери аныяктарга хамыш-биле тайыл-бырап тааныштырып, улау ажыл-агыйын көгүзүрлөп чаз беш чыл планын күсүлөр дээш, бир-тин чүтүрүскө коммунисттик ийи-ледил тургузар дээш илеспейлгел де-мекселе чүгүр, эр, херээжен ком-сомолчуларын, бүгү оолдар, кыстар-ны күженишкенин мобилиза-таарын айткан.

Аныяктарыны коммунисттик кижизилдигин талашы-биле комсомол-организацияларын бүгү практик-тик ажыл-чорудулазын буржуа иде-ологияны калды-ла илеспейлгел-ринде өштөк чок болуу чүтүрүшү-гүн өрнөккөн турар учурду дээрин ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң демдегел турар.

Совет улаушун, Коммунисттик партиянык революция, күш-ажылы болгаш дайынчы чачылдарына, со-вет патриотизмин болгаш пролетар-жы интернационализмин өзүлүг аныяктарны кижизилдигиниң аты-рыларды комсомолдун кичээлгенин төвүгке кезээде турар учурду деп, резолюцияда демдегел турар.

ВЛКСМ-ниң хулаасгазы—соци-алисттик чурттарын аныяктары-биле амы-душка харылааларын, наци-нал болгаш социал диктатура дээш, империализмге болгаш колониализм-ге үзүр арас-маалыг демселди чорутуп турар оолдар, кыстар-биле эл-сеткил каттыштырылганын моюп санып-лаа быжыгалар, депшиле-лг аныяктарын, бүгү отталары-ның чалгыс эл болгаш сыгый кат-тышкыны камгалаары. Ле-нинизм аныяктарын Бүгү-де-лелги федерализмин болгаш Стален-тилерин дегелер эвилелин амыр-чорудулазын илеспейлгел дегилер болур.

Хей миллион комсомолчуларын болгаш бүгү совет аныяктарын му-рундан съезд эрес-маалыгын вьет-нам улуска болгаш оң алаалыг аныяктарына изиг байырын че-кирип, болуун төрөш чуртунуң хо-с-талгасы, хамаарышпас чоруу болгаш катпачылары дээш оларын чолтут хостакчы демселди бурун-биле дегил турарын ийергелер, Вьетнамдык Демократтык Респуб-ликага улау АНШ-тың агрессиязын саксадырын, Муруну Вьетнамдан

америк интервентилерниң шери-глери деп-дорам үндүрерин, боду-нук салым-чолун боду шийтирлээр эр-гени вьетнам улуска тыпысын не-ген тур.

Резолюцияда айтп турары болза, ВЛКСМ-ниң ымытыг хулаасгазы—совет аныяктарын революстук се-ремчилелин мога чокка бедилер, социалисттик Ала-чуртту камгала-рына оларын белеткери болур.

Амыг байдалда аныяктарын пе-литиктиг кижизилдигинге болгаш өөрлөнгөнгө литература болгаш улау чүтү, пропагандалык болгаш агитациялык массалык чепектери, бирги элчегде аныяктарын парад-галы, радио, телевидение, кино аажок улау ролю ойноп турар.

Бүгү комсомолдун шалыпчы со-рулгалы—көзөдө культура-амы-рал тулау, культура-кижизилдиге-лиг ажылды улам ийик көдүрери бо-лур. Бо чутула үчүстөкка ажылдын болгаш тараачын аныяктарын на-быралы улам долзуу-биле илереп шыдап болгаш илерээр-лаа учуру-луг деп, съезд санап тур.

Комсомол организацияларын күш-кулатура шийтешкинигиң өзүлүг массалык хамырар, спорт мер-гелени көдүрер, патриотизмин, ко-лективизмин болгаш күш-ажылы ыныкчалыгын, бодуң хамыгы ху-лаасгазын мезерер биринини дээш-лаа спортчуларын кижизилдиге дээш харысалгалык боду дээрин ре-золюцияда демдегел турар.

Резолюцияның чутула бөзүлү-дө чуртун улам ийиктиг экономиктиг көдүрүшүнүгүн талашы-биле ко-мосолдун ажыл-чорудулазын ду-гайын холбаштырган.

Коммунисттик тургузушунуң со-рулгаларын шийтирлериң аныяк-тарын практиктик кижизилдиге ажылдын агынын болгаш колхозчу таразыларын тептиг салгалык кеңишкениң кижизилдигин. То-рөш чуртунун мурунуга харысал-галык болгаш хулаасгазын болаар чорукка чоройлор болгаш кезеңин аныяк ажыл-ишчилерин кижизил-дигиниң чутула чүтү кылдыр пар-тия көрүп турар деп, резолюцияда чуталап турар.

СЭКП-ниң XXIII съездизиниң са-лган улус амыг-агыйнын бүгү адырларын хөгжүдериң чутула со-рулгаларын шийтирлериң оолдар, кыстарын илеспейлгел чога-дыш кирдилик хандыры—комсомол организацияларын бүгү практиктик амыгын төвүгке турар ужулуг деп, ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң демдегел турар.

Сибириниң, Соңгу чүктүн болгаш Иракын Чөөн чүктүн бугуручу күштерин улам ийик хөгжүрлөп, энергетиканы, металлургияны, а-втомобили, нефть, газ, целлюлоза-са-зын үлөтүрүшүн болгаш транспор-ту чутула бугурулгелериниң ту-дугуна аныяктарын илеспейлгел киржигелер хандырың комсомол-организацияларын ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң кыйгырып тур.

Чер ажылының културалык бе-дилер, чер ажылының депшилетиг системаларын, чаа машиналарын болгаш механизмдерин непертерди талашы-биле хемчегдерин боттанды-рып илеспейлгел киржери, ийи-тин мал ажылы хөгжүрер болгаш оон продуктуларын бедилер, көдө-ө ажыл-агыйны электржидер, ийи-ригаш болгаш мелиоративтер ажыл-ла-рын планларын боттандыра дээш демсел чокка комсомол организа-цияларын чутула соругазы болур.

Улаушунун болгаш көдө ажыл-агыйнын амыг тускай эртемниге-лерин, аныяк өртемден интеллек-туалдык өртүлүгкө ийилгел-кижизил-диге ажылы өжжигерин комсомол-комитеттерден ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң неген тур.

Школа комсомолдунуң кал соруга-ларының бирээ—белик мезелер-дегил сагыла-чуртунга болгаш бил-гилерин ач сеткилгел чогадыкчы бө-биле шийтештир алыныче болуун өөрлөдө чүтүлү дээш харысал-ганы өөреникчи бүтүлүгкө кижизил-дери болур.

Шкоаларын комсомол организа-цияларын чутула соругазы болур.

О. АРАНЧАА.

Помучкчулар дыңнап тур

Бригадирниң үлөгер-чижээ

Чөөн-Хемчик районун Ленин аты-г колхозунун бот-оруга-чалыла-лы беш койжу бригадалары соци-алисттик чарышты бот-боттарынын аразында калыпташкан. Эш Тулуш Осура уурткан койжу бригада май 10-га чедир чус койга овааштыр 94 хураганын менди алгаш, чарышка бирги чери ээлеп, колхоз баштаар чериниң болгаш парторгунунуң бри-гадалар аразында ийилгел Кызыл туугун өлөп алышкан, эртертип шаңналар-биле шаңнаткан. А бри-гадир эш Осур боду чус койга овааш-

тыр 102 аныяк койжу Тулуш Да-рын-оол 106 комсомолчу Ховалыг Очу-оол 103 хураганын менди ло-руктурду өстүрөтүн.

Колхозтун тускай эртемчилери-ниң сүмезин баштаар кымын, чаа чайгалдарының планын тургускаш, ону бригадалык кижизилдигинге тааныштырып берген. Ам эш Осур бо-лунуң малчыларын ССРЭ-ниң Ле-нин Советиниң сонулгалында үт-күштүр тайылбыр ажылын чорутуп турар.

О. АРАНЧАА.

Колхоз бодунуң күзели-биле

Малчыларын ирак тайгаларже көжүп, чайгалдар үең чоккулаш-тар. Ичанган Барын-Хемчик рай-онунуң «Большевик» колхозунун баштаар чери малчыларынга кже-ринге таарымчалыг тыра өлгөрүн кы-лып берип ийелей берген. Тыра ө-чүзүлүш Оолдай. Орус-оол олар он дөрт өг ыянын колхозунга чазан берген.

Болжор бер өгү боду салын ы-дып алган. Ол өгүш иштин димет-

ри 6—6 мет. эжини шилеп каан. Огунуң иштинде шеверин стол, са-лайларын, чавыш ширөөлөрүн салган. Огунуң иштинге үш-дөрт оорунарын чалгусту тургусту болур.

Ол чаа өгү колхозтун хоочун кой-жучу болган №1 койжу бригаданың бригадирин, чааа шаңналы ал-ган эш Кара-оолун өг-бүлөсүнө бөдөн шийтирлээр. Ийик өлгөрүн колхоз бодунуң күзели-биле ам-да-з кылдыр деп турар.

О. ЛАМА.

цияларында удурутулганы шийтир-лит өжжигерин, өөреникчилерин на-зы-харынын, аажы чанынын, со-нуурталынын болгаш чүтүлүшүн он-агай чүтүлүп барышалап ийе-ли-кижизилдиге ажылынын хейи-лерин болгаш арга-методтарын көг-жүдүп база сайырапайжыларын райкомнарга, хооркомнарга, обком-нарга, эвилелдерге республикалар-ның ЛКСМ ТХ-ларына ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң хулааси тур.

Партиянык комсомолга бугура-зын улау болгаш харысалгалык ажыл-дерек—В. И. Ленин атыг Бүгү-э-вилелдин пионер организациязының ажыл-чорудулазын удурутуу болур. Пионер ажылының утка-шынарын шудургу өжжигерин, хейи-лерин болгаш арга-методтарын сайырап-гайжыларын өргөжөк чутула.

Дээди өөрлөдө черлериниң бол-гаш техникумдарын комсомол ор-ганизацияларын кал соругазы бол-за марксизм-ленинизм өзүлүгкө, пар-тиянык херээжен беринген болу-рунга, билгилерин шийтештир алы-рунга чүтүрү болгаш кызымалкай чорукка, кижилер-биле организаци-он ажылдык чачылдарында студен-тилерни кижизилдигин докторма-ал ажылдери болур.

Комсомол аге организация бугу-рун организацион-политика талашы-биле улам ийик быжыгаларын, ВЛКСМ кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

Бүгү комсомол организацияларын амырларын хулаасгазын—Ле-нинни комсомолдун хулаасгазын амыг болуу дугайында, ВЛКСМ-ниң кижизилдигиниң инициативалык болгаш илеспейлгел чаз көдүрүш-күнүн хандырып комсомолдун эң чутула соругазы кылдыр ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң чутулап тур.

Ленинни партиянык принциптерин, коллективист, амыг-ишчи чорукту, аныяктарын коммунисттик кижизил-дигиниң соругаларын шийтир-лээрин өртем өзүлүгкө көдүрүп ко-мосолдун комитет бугурушун ажи-лынын стилдине чайгыш чокка непертерди керек.

1967 чылда комсомол документиле-рин солутуун чорударын ажыктыг деп съезд санаан.

Комсомол кадрларын болгаш ак-тивни шийлп алырын, таарыштыр тургузарын болгаш кижизилдигин резолюцияда чуталап айтп турар.

СЭКП-ниң хулаасгазын ийергел-ге эр, херээжен комсомолчуларын белеткери комсомол организация-ларын хулаасгазын болгаш чутула херээ боду дээрин резолюцияда демдегел турар. 23 хар чедир аны-яктарын партияга чутула ВЛКСМ-ни дамыштыр хулаас алыр дугайында СЭКП-ниң XXIII съездизиниң док-траалы комсомолга партиянык бугу-радынын база бир чайыннапче иле-решкенин болур болгаш СЭКП-ни кур куку болур оон ролон бе-дилери, ВЛКСМ-ге кижизилдигиниң шийтештир эртен, аныяктарын эң ийелдейлгезин партияга шийлп алырына дугаа чутулап чыгып чок.

Коммунисттерге — революциянык хоочун кижизилдиге, дайыннын бол-гаш күш-ажылы маалыларын, инжигерлерге болгаш эртемдерге, азыраларын болгаш шийтештир амыг-ишчилеринге, социализмин тургускаш, дайыннар-биле түлүш-күнүгкө оң камгалап алган бүгү кижилерге, революстук анергиянын күчүлүг чалгыны, камчынынын тилдиринге чаныш-сымыш чок бу-зурелди аныяктарга дамышп бер-бишап, ботун олар-биле хол-холду-дан түтүшүп алган амырлар турар кижилерге изиг өөрүп четти-ринишкенин сестерин Совет чур-тун бүгү аныяктарын мурундан съезд айткан тур деп, резолюцияда чуталап турар.

Партиянык бугурады аныяктарын чалгындадырып, Төрөн чурт дээш, совет улаушун чаагай чорут дээш чаа-чаа күш-ажылы амыг-херек-терлер оларын кыйгырып турар.

Октябрын 50 чыл онга болгаш Владимир Ильич Ленинниң төрүтү-гүн хулааскан бээр 100 чылга ал-дар болурун бүгү улустун соци-алисттик чарыкына кирип, партия-нын болгаш күрүчүн амырларын-да ол улау хуннерни коммунист тургузушунуң фронттарында чаз-чаз чедипширин-биле демде-гел деп, бүгү эр, херээжен ком-сомолчуларын, бүгү совет аныяктарын ВЛКСМ-ниң XV съездизиниң кыйгырып тур.

Ленинни комсомол СЭКП-ниң ханы мерген хулаасгазын-биле бирини чур-туштун экономиказын улам ийик көдүрүшүн бүгү улусчу херээжен, улау Ленинниң тилеттирбес түтүн —коммунизмин түгүн чаа-чаа бе-диктерге алдарыш-биле апыралы-га белең аныяк демселчилерин ийел-диги канчалыкынынга болу-нук, төдөтүп салышкынын кири-ри-биле бүгү-ле эргежок чутула чутула кылдыр дээринге быжыг бу-зурелди съезд ийергелеп тур.

КОММУНИСТЕРНИН БОЛГАШ ПАРТИЯ КЕЖИГҮНҮ ЭВЕСТЕРНИН БЛОГУНУН КАНДИДАТТАРЫ

АСТАФЬЕВ
Петр Васильевич

ССРЭ-нин Дээди Сөвединин
Националдар Сөвединин депутатынга
Би-Хемниң № 651 сонгулда
окуругундан кандидат

Эш Петр Васильевич Астафьев — Би-Хем районун «Кызыл тараачы» колхозтун дара-гы. 1919 чылда Талы районун Кочетово сурга төрүтүгөн, СЭКП кижигүн, ортумак эртемчи.

Эш Астафьев «Кызыл тараачы» колхозка баштайгы чылдарда тракторист, оң сонда салыкчылап турган. 1941 чылда эш П. В. Астафьев колхозтун баштаар чериниң дарагына өсүтүлгөш, ол амыг-агыйны 25 чыл дугурунда халажыга чокка удуртуп турар. Ол чылдар-ның дугурунда колхоз хой адырды, экономика талашы-биле быжыг, бугуругга алашарын бол-гаш күрүс мурунуга хулаасгаларын чыл бүрү-де күсүлүп турар улау амыг-агый болу бир-ген.

Ол колхозта ымыгыг бода маалы өстүрерин болгаш маалык интенсивтик чедипширин эңи организацион. Мал ажылыга, маалык чөр ажылында хой күш үнөр ажылдарын механиз-аастаар талашы-биле хой чүдүлөр кыдыткан. Ол болгаш өске-даа фанталар болза, тускай эртемчилерин, колхозчуларын дегелер чор-уун колхоз баштаар чериниң дарагы эш Астафьевтиң бидилгел дегил база хөгжүдүр, экономикадык билгилерин кызымалкай шийтеш-тир аныяктарын чуталап турар.

Колхоз бугурууга хөгжүдериң ачы-камызы дээш Петр Васильевич Астафьев Ленин өрдөп-биле, «Күш-ажылы шийтештир дээш», «Күр черлерин шийтештир алганы дээш» деп медалдар-биле база «Көдөз амыг-агыйнык социалисттик чарыкынын териниң» деп демке-биле шаңнаткан. ССРЭ-нин Дээди Сөвединиң Президиумунуң 1966 чылдың мартта Чарыкын баштаар эш П. В. Астафьев Социалисттик Күш-ажылы Маалыгы деп бедик аты тыыска.

СЕНДАЖЫ
Сергей Балбырович

ССРЭ-нин Дээди Сөвединин
Националдар Сөвединин депутатынга
Кызыл-Маалыктың № 650 сонгулда
окуругундан кандидат

Эш Сергей Балбырович Сандажы — «Тыва да-дугу» тулуг эртемчилерин тулуг бригадалык бригадир. 1927 чылда Барын-Хемчик районда Ховалыг сурга төрүтүгөн. С. Б. Сандажы күш-ажылы амырларын дозу эвес ортумак шийтештир дегелер. Эш адын уургайы-га чедил чыл дугурунда аны-бүрү амыг-агый чорган. Дайын чачылдарын берге хуннериле Совет Армияга дуза көргүсүр херекке ийел-диги киришкен.

1948 чылдан 1959 чылга чедир Барын-Хем-чик районун «Ленин орун» көдөз амыг-агый эртемчилерин колхозчуу чорган. Сергей Балбы-ровиң 1959 чылда Ак-Довурак да-дугу тулугуна келген болган ам мыла амырлар турар. С. Б. Сандажы бодунуң байлак амырларын болгаш күш-ажылы арга-дуржуламын тулугга көдө-дөз келген аныяк амырларынга күсүлүп-биле дамышп берип, кадрларын быжыгалар болгаш оларын неперчилер бедилер талашы-биле ки-ржигел—тыва амырларын аныяк отрядын хейи-лерин тургузарына биче эвес улау-дугу-луг болган. Ийи-бүрү амырдык дөртөн аныяк амыг-агыйны быжыгы болгаш бетоник профес-сиалар чедип алырына ол дугалап.

«Тыва да-дугу» комбинаттын бирги элчегин тулугуун үсүккө эш Сандажыны удурткан бригаданы күш-ажылы шийтештир үнөр, РСФСР-ниң Дээди Сөвединиң Президиуму 1965 чылда эш Сандажыны Хулааска бичиге шаңнап, С. Б. Сандажыны бригаданы амыг үеде бугуругга оонадаларын үргүлчү амыр күсүлүп, да-дугу арыгары фабрикаын кол-коруушун ийиң элчегиниң тулугуна кирип, тулугуң харысалгалык болгаш берге уласто

ЧАСКЫ СУГ УЕРИН — ШЫҢҒЫ КОНТРОЛЬГА

(Эш К. Г. Пысин-биле беседа)

Республикада часкы суг уери калды байдалды болуу турарын баа ол чакта болушунга уду демиселдин киндиг хемчеглер административ турарын чугаалап бээрн РСФСР-де часкы суг уерине уду демисел таалам-биле комиссиялар дараа, РСФСР-нин Министрлер Чогуулу-нин Даргазынч бирга ораакчылар К. Г. Пысинден СЭТА-нын корреспондент Д. Смирнов диткен.

Чер-чер Советтеринин кууе-комментарий уерге уду комиссиялар суг тереңне, уерлер болуу турган районнар шынгы контрольду тургускан. Айымалыг контролду туртканчыларын ой-шаламда көргүсөн. Материал таалам-биле уурун чугаалап чалдык алган. Азын-чем баранарынын куралы-ларын, а ол шынгы материалды куралы-ларын баш уду болот-кон. Соңгааралдык болбас ажал-ларын порударына тускай транспортту ачылды — деп, К. Г. Пысин чугаалап.

Уер болган таарыктада байжы-варилан көргүсөн кишилерин туртканчыларга эркек чугула байжы-варилан болот-кон. Россия Федерациязынч министрлер болган ведомстволар байжы-варилан болган тургускан. «Калдыктын болган оон-даа ескерлерин суга алыска база материал таалам-биле өрткө-уурун чугаалап уерлерде дош сонгааралдык болбас хемчег-лерин алган.

Болганга, Москва хеминг баетей-лине. Ока, Бела, Уфа, Биа болган оон-даа хемчегер часкы уер апрельде эркен. Ол уер мурун-лаазындалык уду болуу, сугу-нун демисел аажок кодуурун тургулаан. Чамдык черлерге уер суг хемчег уурун калбаа-биле ал, курттакчылар чамдык черлерин-даа суг ал тургулаан.

Архангельск болган Поворода областтарга хемчегер доштар тырыш, сугу-нун демисел чала кодуурун эркектерден алып турган. Оон түнелде курттакчылар чамдык черлерин суг алган, чамдык мын кодуурун уерлерге, орустар чыралган. Соңгу Давиана, Волховка

болган Ильямен халге сугу-нун бекдик демисел гидрологтарынч болан турары-биле алырга, ам-даа ур, пош-ну ортан уерине чедир хевээр артар. Соңгу Давиана мындыг уер эркен 90 чамдарынч тургулаан болбаан. Бо чамдык мааа сугу-нун демисел эне бекдик тургулаан-даа бектик 0.5 метр бекдик болган.

Ам Сибирде хемчегер доштарын часкы уер эгелен. Енисейге, Томске, Чарышка, Чумышке болган оон-даа хемчегер сугу-нун бекдик кодуурунч демисел-тинген. Илангы Чумыш хем оонда хаймын, уерден чыдар. Ажык хоорайнын районунга оон демисел эне бекдик болган. Соңгу 75 чамдарда мааа суг мынчалдыр черде тереңне көрбөн. Шамкы уеринч түнелде чамдык кодуурунч болган орустар шынгы уерлен, курттакчылар чамдык черлерге болган районнар хоорайларынын кыдыгыларынч суг чаа таварыш киргалган.

Красноярскте часкы уулу уер аянуу-нун баштайгы оон хоңу-нун уеринде кылдыр манаттынын турар. Ол элзон уулу болуу болган ол районга соңгу 50 чамда боо тургулаан-даа азын болуу. Илангы-даа азын уулу хемчегерин совет, ажал-агы болган хой-нтинч организациялар баш уду эки алган.

Хемчегер уерлээштинч чер болганда хайгааран турар. Уер комиссиялар хемчегер байланыш дугайында эркек чугула ме-дистерин ал турар. Ам чамдык районнарда суг чыгарыш, сыгалан эгелен. Чер-чер Советтеринин кууе-комментарий, бүтү-ле ажал-агы болган хой-нтинч организациялар уерлен байжы-варилан болган тур-ларынч советтерин, катан тургу-ларынч ажал-агы киркип турар. Шамкы хемчегер уеринде кара-жалла курттакчылар черлерин чагайжылар-биле холбаалыг бүтү айтырыларын шалкынын минитер-лер турар. Часкы суг уеринч ур-жуктарын эне кыска хууулаа бурн чалыктан турар ажал-деп, эш Пысин түнелде чугаалап.

Нүзелинер боттанзын, доозунчулар

Бо өөредилге чылынын эгеленде Улуг-Хем районунч Эйлиг-Хем сес чыл школарына немжэки школа амыттыган. Суурунч колхозчулар ажаа улуг күзөл-биле өөренип кирген. Каш хонун бурунгар ол немжэки школанын сески илазын 12 амылтар дооскан. Оларнын аразындан беш урууларынч нези Чурулпан Оюн-оол, транзистор Ним-оол Сандаков, колхозчулар Нара-оол Хорлуу, Раиса Шэзтпирен, Розалия Санчат чедиишининч дооскан.

Доозунчуларынч хой нези ортумак аверидилге черлеринч кир-ринге белетинип эгелен. Кара-оол Хорлуу, Розалия Санчат — Кы-зылдың мода амыл-агы техникумунче, Раиса Шэзтпирен, Март-оол Нүдөр-оол эми училищенинч кирер күзэлдиге. Күзеликер бүтсүн, доозунчулар!

М. НЫРЫГ-НАРА.

Тура халыкчыларга удур танкылар болгаш ужар чүүл

ХАНОЙ. Май 23. СЭТА-нын корреспондент Е. Кобелевтин дым-чылды турары болза:

Сайгон премьер Нгуен Као Ки Давангы ханга бораан. Дүүн чаа немедде күштер — бронетанк шери-дери болган парашютчуларынч боталону Давангы чедип келген. Ам ол шери-дери-биле кады алырга Кини хоорайда шери-дери-нч са-ны алды муң хире кичи болуу турар. Тура халыкчыларынч шери-дери болуу алган турган бүдүй ду-ганларын танкылар болган артил-лери болуу. Тура халыкчыларынч туржучуларга агаардан 250 кило-грамм бомбаларынч ооктаан.

Муң амыг өлүктөннөр болган байжы-вариланган — сайгон чамы-рыкчыларынч «канан-даа турган» болза доор полковниктеринч хоорай чедирген копардык бо дур. 600 тура халыкчыларынч түзүп алган. Тура халыкчыларга удуу шалкымдал хем-чегерин удурун турар генерал Зы Куок Донг Давангы араатан-ны үлгүдиге дош халыкчыларынч шуту хуулар ужурунч деп, Гу-хоорайнын радиоу чедиге. Ге-нерал Зы Куок Донг Кини чалчазы болуу турар деп чүе билдир-келгэй. Чазак шери-дери «хоорай-ныч курттакчыларынч өлүрүп база

үткө-дээрбеден турарын» радио дымчакан.

Гу хоорай сайгон шери-дери эрке-чарыгына уду демиселди чору-ду турар буддистеринч (шамкы-чыларынч) кол төү болуу берген.

Муруну-агылган суг-урумга Кат-тышкан Штаттарынч берген танкы-ларынч болган самолёттарынч Да-нангга удуу Нгуен Као Кини ажал-агыларынч хооруну негезип би-жиге буддистер дүүн. Гузэ амы-рык комсул черинге чамдык бер-ген. Давангы ханга бораанган сайгон чазактын дүжери буддистеринч баштынч. Түхтэ Чы Куанг негезип, Тхонгхонг можа буддистеринч организацияларынч Давангга өлгөн өөрүнч тураскаалы саптыг баулар болган туулуга чедир де-миселдеринч боттарынын шери-деринынч меделеринч-биле Гузэнин топ дугайында чыгыр деп, можу-нун бүтү буддистеринч кыгыры-ны үндүргөн.

Чазакка удуу массалыг чыкса-лар Сайгонда урулугу-нун турар. Буддий институтунч чамдык бол-ган минитинге 10 муң амык кичи кирешеп болган Сайгонунч кууду-дулары-биле эркен. Чыксаалычар Давангы террорга удууларынч. Нгуен Као Кини чазактын дү-жери негезип.

ГФР-ге француз бижик

Бижикте чугаалап турар. Биды та-арыктада, Франциянын чазактынч боталы-биле алырга, француз шери-дери урулугу-нун турарынч прак-тиктэ негелдеринч дугайында дүжүрүлгөн иди курттарынч ча-зактарынч араамда чыксаалык көр болза кодуу болуу деп. А бир

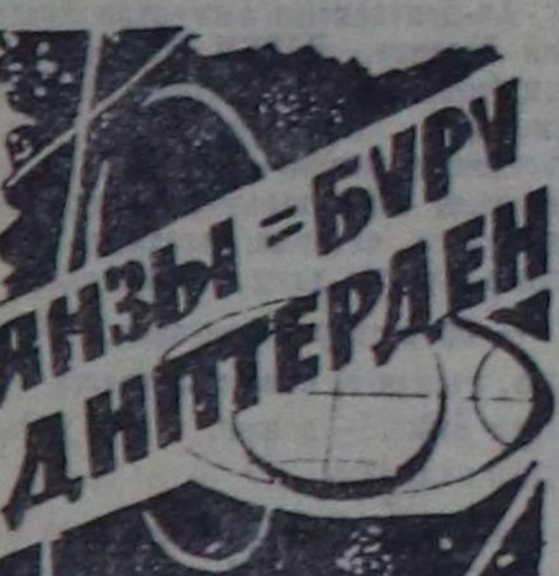
эвес Вашингтон керээзинч бешки-чүлүнч ажалдан болуу, таарыкта бар апар, командандаларынч ка-ды ажал-агы-чазактынч болган не-гелдеринч дугайында дүжүрүл-гөн ажалынч командандал биле француз армиянын командандалынч араамда чыксаалык болуу иди.

Колониализм чок кылыр

ДАР-эс-САТАМ. (СЭТА). Коло-ния курттарга болган удууларга та-арыкта чорутуу тусуру дугайында декларациялар ботталдыр таалам-биле КНО-нун тускай комитетинч (24-түс комитетинч) ууушкуну-нун сессиясыга май 23-тө совет төлөөлери К. П. Шахов са-нал берген. Ол декларацияны амыл-агы дүрүнч не ботталдыр чору-дарынч П. Ф. Шахов кыйгарга болган колониализмнч бүтү-ле хевир-дери-биле чок кылыр, костаа дош демиселги турар улустарга доштинг дегитинч көргүсүр негезип.

Май 23-түс эртеги дүжүрүлгө Польшанын, Болгариянын, Юго-славиянын, Индиянын, Ирантын болган иске-даа чамдык курттарынч төлөөлөрүнч база санал берген. Колониализмнч чүүл-бүрү өлөрөш-көнүрүнч олар шуту шынгы буруу шакан болган буруу Африкага дүрүнч хостар дугайында даянч улустарынч негелдери деген.

Май 23-түс эртеги дүжүрүлгө Польшанын, Болгариянын, Юго-славиянын, Индиянын, Ирантын болган иске-даа чамдык курттарынч төлөөлөрүнч база санал берген. Колониализмнч чүүл-бүрү өлөрөш-көнүрүнч олар шуту шынгы буруу шакан болган буруу Африкага дүрүнч хостар дугайында даянч улустарынч негелдери деген.

Чаа америк чөңгөз

ГАВАНА. (СЭТА). Пренса Латина агенттел Кубанын революционч чеп-секит күштер министрствонунч меделеринч тараткан, мында дым-чылды турарынч баулар алырга. Гуа-танамода америк шери-дери-биле баа-зындан Кубага удуу чаа өчүк-чө-гөз май 21-де 19 шак турда база дагыш кылган. Америк солдаттарынч элээн сөөтүп чоран чүк маши-намындан куба кызыгар ажалынч черин болган. Ол болазакчылар уеринде куба солдат Луис Рамирес Лопес өлүктөн.

Куба кызыгар туржунч америк туржунч элээн сөөтүрүлү база боо-лап турган.

ПАРИЖ. Май 28. (СЭТА). ГФР-ныч чазакка француз чазактынч бижик кыда парлан үндүргөн. Бармын Германиянын демиселдеринч боту-нунч шери-дери-нун урулугу-нун бектик француз чок бижикте негел-дери-биле алырга, шери-дери-нун уру-лугу-нун бижикте тоодарынч тур-рари-биле алырга, шери-дери-нун уру-лугу-нун бижикте тоодарынч тур-рари-биле алырга, шери-дери-нун уру-лугу-нун бижикте тоодарынч тур-рари-биле алырга.

Бир эвес ГФР-ныч чазак француз шери-дери-нунч хевээр аотарынч кууээр болза, француз чамы оон-биле хол-баашы туржунч алыгыларынч чугаалажып кире-нче бекен дээринч.

Англияда онза байдал

ЛОНДОН. (СЭТА). Сазыг флуду-мч далайжыларынч ажал сонсадык-чынынч улангандан май 23-төн эгелеш Англияда онза байдалы тургускан. Ол дугайын премьер-ми-нистр Г. Вилсон парламентинч чар-лаан.

РЕДАКЦИЯНЫН АЗЫ-БУРУ

Кызыл, Шетияны — Брачевко, латвияны амыл-агы калдыган болган, кады корреспонденттер ка-зынча 27-41. Солга калбаа

УНГЕН ХУННУН ХЕРЕЛИНДЕ

АНЫК СПЕЦИАЛИСТ

Очерк

—

Дүң дүжүр, карангылап олурда-ла, чөөн чүктөп чок дег хаа ча-тылып кээр. Чаа бүрүлген деп-дес-ки ногаан мылдарынч көкүст чыды агаарга тарап турар. Владимир На-зын-оол Ленин даянын салгынынч арыш кыскап, агаарлап, шытангып алган, курттар турар эркенде кээп турда, хүнүнч херел Москва уни-верситетинч бекдик сугурамына чыгып бөр.

Волода кылын карттыг диплом ажалычче көр. Ону камгалаарына бекен. Допчуларынч башкыларынч болган эш-өөрүнч мурунга бою номчутуу. Ам боозун ылазылап, сөс бүрүзүн сымарынынч номчутуу, кан-дыг эстеринч каа шын алаарынч бо-дан, каа бичи-бичи доктаап каап турарынч бидиртисе кылдыр кара-дан-биле демиселден олтур.

Эртеден кичи чаа чүдү-дү ажалынч каа, ажаа доктаавас, ха-роңу онч канчаар ажалыларынч, чоңа доктуу-биле канчаар чедиринч бо-лоор херек — дээ, диплом ажалы-нынч үзүтүкчү, сугалыг совет ар-темининч эстеринч оон салгыжынч ыраас, улам-улам бодаларынч, шү-дүрүнч албайл кээр.

Машынага чамыг чокка калтырган, шевергинч кылдыр тептерген, шөрү кылын шынчалыг ажалында чиге, доктарай доктар-биле ниреткен бодаларынч алгыда табилалар, ди-аграммалар, чүктар, шыйлар, мырманынч энгерин. Каш шак эртер — жазан комиссияны ажаа тергинч өки деп үнелели бээр. Волода мы-нанга баа-ла Ленин даааа келген, оон чараш арыгынынч селгүтүр, ааш хаажылыг хаах кырылган Москва хемче көрүп турар.

Ак-көк дүдүскөтө дүңү берген, мында-мында хай кат сугуру туу-ларынч дээрже согуналган, дээринче

реактивтг самолёттар өлчөй улаа-нын сырыг калгылар, эрте бу-рунгу болган ая сайырапайг аргам найсырал кудай кылы-биле ту-чу берген көстүп чыдар. Оон төгү-дүг черлеринге чече чорбаан дээр, мынчалдаа бекдиктен көргө, бир а-ныч салып болган хайыралыг. Улу-г хоорай кичи-биле чугаалажы, хүнч орукче үткө, төлөтүп төлүн чаагай херектерге, таарыктан мынган кынып келдире, сатып-сеткип чай-гаар-ла арылган, мынгангай келир.

Чедип чыл мурунча, хүрүнч шин-чилер ажалынч аге тепкижинч баш-калал турган. Волода Назын-оол мы-чаар болган турган. Оон боозун хе-дээр болган-даа мынчал. Чаа ша-мын ажалында чамгы-ла Волода элес, чүс-чүс оолдар, кыстарынч салымч чараш болган. Сай даштары-нынч аразытга шалырып шугал, саарылап боткан Чаа-Халдуу аге бажынга ойнал өскөн, саат дайнал, чааа муңун чораш оолак каа дээр-гейинч чүдү-чүрүндө чүрттап, өө-рөтп алганда, күзөл кууестининч турбайн канчаар ийле.

Владимир Дамбаевич — ам уе-ле Тынынын кааа ажал-агы туржунч а станциязынынч директорунч ар-тем таалам-биле ораакчылы, алаан кеш эртем ажалыларынч автор. Тынынын дөвкөсөринге хэрүнч таала-зы-биле шинчилеринч чорутуп, Омск хоорайда Сибиринч келээ-ажал-агы институтунч аспирант-ралыга өөренип, шинчилер ажалы-рыга ылазылалынч болган мерге-жик өлүп, дүжүрүлгөн анык ар-темен дош берген.

Нартынынч сөөлү чыдарда чорутуп келген улу хемчегеринч артеме үнелээш болгай — деп, Владимир Дамбаевич чугаалап турар. — Мынгангай бистин ажалычыска

чугула болган улу негелдеринч салган. Чаа беш чыл планынынч улу перспективалары, XXIII съездинч материалдарынч бисте сору кырып турар. Ол болза совет эртемниг ажалы-нунч чаа уе-чаа болчу.

Владимир Дамбаевич ситкен сө-зүн ол-ла дораан фактылар-биле ба-ыткан турар. Стациянынч бо чыгыш шинчилер ажалыларынч планынч стол кырынга чаа салыскаан. Биз-дэ чүткө темаларынч санап калбаан. Ха-рын ажал бүрүзүнч утказын, утла-ныкынынч, сөрталарынч болган кангы ажалынч тозарайы-биле бижеп.

— Мыдыстыг мал ажалынч та-лазы-биле шинчилеринч сөртала-зы-биле — деп, Владимир Дамба-евич таймырлай-ыр. — Бистин рес-публикага симменталь укаалыг инектинч тарап негелдеринч болган оон хайнактарынчч продукттуг шынчаларынч шинчилер. Бо ажал улу, ажаа лөй угаан күжү үнөр. Шинчилер дөөртүр, кангыг ажал үнөр! Симменталь укаалыг инек ажалынч улам кыай сайыраларынч боттүг сүмелеринч бээр бис. Ол сүмел кангыг экижикчилге чедирер! Тус черинч инектеринч ол чогуума-лыг хайнактарыгар аргаа биди-не бээр болган практика кырынга ажалыттарын.

Анык артемен тоза, зопчу, бот-түг чижектерге даянып чугаалап олурар. Ол болган оон уурунч коллектив ажалыларынч минч үн-дүрүп келген айтырыларынч шин-чилер турар. Эртем ажалыларынч

тематистг планынынч иштинде Вла-димир Дамбаевичтинч сөткитинге эи чок тема — хэрүнч урелинши-нинге уду демиселдинч айтыры ба-за кирген.

Владимир Назын-оолун ажал хү-нч чымпыс долган: эртем ажалынан агаа, ажал-агы болган органи-застыг айтырыларынч шинчилер, хай-инитинч амыл-агында изеп-кейлип киржип турар.

Оон демисел дептеринч бир арынынч ажалыгар, хай чүл биди-нип кээр:

БОГУН

Радиога чүе чугаалаар.

1 арын — 2 минута

Шуту 10 минута.

Республиканын ажал-агыларынч чүе саналдыр ботуу бис?

а) чө ажалы

б) мал ажалы

ДААРТА

Сарлык дугайынч журналарынч тып номчутуу.

Салатотунч ажалынч номчутуу-биле ап чорутуу.

Келээ ажал-агыг техникумунда Кузнецовга учураш.

Ойомга баар.

ТДЛШН-биле дүгүржү.

Оручка 1 рубль.

Радиога чүе чугаалаар эртем-ден машынага калкан арынынч ном-чутуу уеринден бээр демисел, бол-чумчалыг, топтуг байдалынч келер-кен. Оон кыайгы демиселдер болза кылып турар шинчилер дугайынч чугаалажы, оларнынч улазымынч-нынч ханал көр, санал-оон солчу-р, чөөкү сөрталарынч улам тодара-лып алыр чүтүзү-биле синиккен. Олар ээсининч ажалынч үт-штинч болган стилин, оон сөвүтүлгелери-нинч дегемин, амыл-аг-чүрталга-

зынга бөдүлүш, оручка чораш бе-лини ажалында халыкчыларынч хе-релчилер турар.

Владимир Назын-оол чоокта чаа Москвага анык эртемдеринч ботуу-эвилел чөмүлү туралыга кир-жип чораш. Ол ажаа хэрүнч урелинши-нинге уду демисел таалам-биле келеткел кылган. Дүжүрүлгөн эртемдер анык ажалынч шинчи-леринч улу-биле сантуурап алы-наш, биди-биле үнелээш илеткел-чиге бирги черинч дипломнч ты-мыскаан.

Владимир Дамбаевич ол бижикти чоргаарал-биле көргүзүп олтурду. Шинчилер ажалында дегитинч кужу улу, кичинч чаа херектерге сору кырып, эш-биле каа ажаа өөрбестинч аргаа чок. Назын-оолунч чаксаан кылган азы өскө эштер-биле каа бижон элээн каш шин-чилер ажалыгар илаа-буру эртем журналарынч болган тускай чыны-чыларга үнүлгөн.

Эртем ажалынч түс бүрүзе ажалынч көрүтөр кара чамгыс арга бар — деп, Владимир Дамбаевич хуулуруй-ыр. — Ол болза амыл-раз, ажал-ынч, уеринч негелдери-лир. Эртем оларнынч тургускан ай-тырыларынч хармылаар, оларынч үнелешинге сайыраар, аларга дая-нып, сирый холбакаш, ботуунаар шимчөө дээрн бидиринч.

Анык артемен улу оруунч эгел-динде. Ленин даа, эш-биле хаажы-лаан хаават, эртем улу найыс-лаалыг салгымышан, башыг буруу-улу чүртүгү чүрүнч сөстү-биле реппен базарында. Владимир Назын-оол чүртүлгө, А ол башыг биди-нч, эртемнинч шинчилеринч далаш чокка, чиге болган дозуу-биле чору-дары болчу.

Алдын-оол ДАРНАА.

Эркен дымчар хүнде Кызылдың Октябрьская кудумчулуга чакы улу базар болган. Хоорайнынч курттакчылар ажал чеге деген базардан ажал-бу-руу баранжарынч кыдып ал турганар.

ЧУРКА: кудумчуда базар.

Фото С. ФЕОКТИСТОВУ.

Редактор Н. Н. КУДАНИ.

КЫЗЫЛДЫН БАШКЫ УЧИЛИЩЕЗИ

БОТ-ӨӨРЕДИЛГЕ САЛБЫРЫ УРУГЛАР АЛБАН ЧЕРЛЕРИННЧ ӨӨРЕДИЛГЕЗИНГЕ СУРГУУЛДАР ХҮЛЭЭП АЛЫРЫН ЧАРЛАП ТУР

Уруглар албан черлерининч таалам-биле бот-өөредил-ге салбыры асли-саттарга кижизидиктеринч бекеткээр. Уруглар албан черлеринде ажалдап турар, ортумак эр-теминч, 35 хар чедир назылыг эр, херээжен хамаатыларынч хүлээп алыр.

Училищеге дараазында кирерининч экзаменеринч дү-жаар: орус дылга (диктант), тыва дылга (диктант), орус дылга болган литературага (аас-биле), санга (аас-би-ле).

Өөренирининч хуусааы уш чыл. Кирерининч дугайында билдирининч директорунч адынга дараазында доку-ментилер-биле кады чорудар:

эртемининч дугайында документизи (боду-биле), доп-чу намдары, ажалдап турар черинден шынылга, ажал-дап турар черинден характеристика, үш фото-чүрүк (3x4 хемчээлдиг).

Кирерининч экзаменеринч болган сессия 1966 чылдын июнь 5-те эгелээр.

Документилеринч дараазында адресче чорудар: Кы-зыл хоорай, Колхозная кудумчуу, бажын, 56.

Тыванынч автоэргелерининч Кызылда автошколазы ушкү классынч чолчачыларынч бекеткээр курска СУРГУУЛДАР ХҮЛЭЭП АЛЫРЫН ЧАРЛАП ТУР.

Бичээл бо чылдын июнь 10-да эгелээр, өөренирининч халезин 108 рубль, 18 хардан өрү, 7 класс доосканынч хүлээп алыр. Консультация алырга Кызылда Шевченко, 113 «а» бажыга баар, азы 34-94 дугаарынч телефонче долгаар.

ДИРЕКЦИЯ.

Ада-иолеринч болган өөреникчилеринч кичээлгөинге 1966 чылдын май 20-ден эгелеп Кызылдын болган республика-нынч ном салгылар.

1966—1967 ӨӨРЕДИЛГЕ ЧЫЛЫНЧ ӨӨРЕДИЛГЕ НОМНАРЫН САДЫП ЭГЕЛЭЭР.

Оон-биле чергелештир «Просвещение» деп ном үндүрер чериян үндүргөн өөредилге номнарынч ном салгыларынч хүлээп алырынч чар-лап тур.

Кызыл хоорайга өөредилге номнарынч школаларынч өөредилге-лерге берген тускай талоп ботуулар саар.

Республика-нынч ном салгылаар кидим.

КИНО

МАИ 25-ТЕ

НАПЫРАЛ: «Агаар бомбуунга аян-чоруктар» 10, «Шазыме чагдаар аргам» 12, 2, «Ынанкыл болган кимандра» 3.45, 5.30, 7.15, 9 ша-ктарда.

КАА-ХЕМ: «Байналга келиңер» 3.15, 5.15, 7.10, 9 шактарда.

ЕНИСЕЙ: Уругларга дүрү-чуурун 11. «Тайга чок согулган турганын» 1.30, 3.30, 5.30, 7.3